

การบริหารจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาของนักเรียนกลุ่มเสี่ยง
ในโรงเรียนมัธยมศึกษา
Administration for Educational Opportunities of Risk Group Students
in Secondary School

ณรินทร์ ชำนาญดู*
Narin Chumnandoo*
นพดล เจนอักษร**
Nopadol Chenaksara**
ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์***
Choomsak Inrak***

*นิสิตระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร

*Graduate Student (Educational Administration), Faculty of Educational Administration, Silpakorn University.

*E-mail : boss_narin@hotmail.com

** ที่ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญพิเศษ

***ที่ปรึกษาดุษฎีนิพนธ์ร่วม

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) ปัจจัยของการบริหารจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาของนักเรียนกลุ่มเสี่ยงในโรงเรียนมัธยมศึกษา 2) แนวทางที่เหมาะสมในการบริหารจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาของนักเรียนกลุ่มเสี่ยงในโรงเรียนมัธยมศึกษา ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจำนวน 19 เขต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 18 เขต สำนักงานศูนย์ส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัด จำนวน 19 จังหวัด สำนักงานส่งเสริมการศึกษาเอกชน จำนวน 19 จังหวัด โรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 833 โรงเรียน โรงเรียนประถมศึกษาที่เป็นโรงเรียนขยายโอกาส จำนวน 2,609 โรงเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชนจำนวน 514 โรงเรียน และศูนย์การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ จำนวน 333 อำเภอ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง 2) แบบสอบถามความคิดเห็น 3) แบบสอบถามเพื่อตรวจสอบและยืนยันแนวทางที่เหมาะสม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่ามัธยฐานเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis) ด้วยการทดสอบค่าที (t - test) และค่าเอฟ (F - test one way ANOVA) โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์

ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัจจัยของการบริหารจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาของนักเรียนกลุ่มเสี่ยงในโรงเรียนมัธยมศึกษา ประกอบด้วย 12 ด้าน คือ 1)การบริหารจัดการศึกษา 2)การวัดและประเมินผล 3) สื่อและแหล่งเรียนรู้ 4)คุณลักษณะของผู้บริหาร 5)การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 6)หน่วยงานที่รับผิดชอบ 7)สถานที่จัดการศึกษา 8)การมีส่วนร่วมของหน่วยงานต่างๆ 9)วิธีการจัดการศึกษา 10)ระยะเวลาในการจัดการศึกษา 11)ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 12)งบประมาณ

2. พบแนวทางที่เหมาะสมในการบริหารจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาของนักเรียนกลุ่มเสี่ยงในโรงเรียนมัธยมศึกษาจำนวน 788 แนวทาง และผลการตรวจสอบแนวทางที่เหมาะสมในการบริหารจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาของนักเรียนกลุ่มเสี่ยงในโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่ามีความเหมาะสมกับบริบท เป็นไปได้ในการนำไปใช้ มีความถูกต้องเชิงทฤษฎี และเป็นประโยชน์ต่อการนำไปพัฒนาสถานศึกษา

คำสำคัญ: การบริหารจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษา นักเรียนกลุ่มเสี่ยงในโรงเรียนมัธยมศึกษา

Abstract

The purposes of this research were to determine 1) the factors influenced the administration for educational opportunities factors of risk group students in secondary school, and 2) the appropriate guidelines administration for educational opportunities factor of risk group students in secondary school. The sample consisted of 19 secondary educational service area offices, 18 primary educational service area offices, 19 promotions for informal and non-formal education centers, 19 promotion for private education offices, and 4,289 schools under those offices. The research instrument used were 1) semi-structured interview 2) questionnaire for checking opinion 3) questionnaire for checking and confirming the appropriate guidelines of administration for educational opportunities factor of risk group students in secondary school. The statistical used one-way ANOVA for data analysis were frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, exploratory factor analysis, t-test and F-test

The research findings revealed that :

1. The factors influenced the administration for educational opportunities factor of risk group students in secondary school consisted of 12 components : 1) educational administration 2) measurement and evaluation 3) media and learning sources 4) characteristics of administrators 5) learning activity 6) responsible organization 7) educational places 8) co- operation of organizations 9) method of education management 10) period of education management 11) learners' care and assistance system 12) budget

2. The results showed 788 guidelines for 12 factor components and the appropriate guidelines of administration for educational opportunities factors of risk group students in secondary schools were suitable for school context, possibility for implementation, accuracy of conceptual frameworks and useful for school development.

Keywords : Administration for Educational Opportunities of Risk , Risk group students in secondary school

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ส่วนที่ 8 สิทธิและเสรีภาพในการศึกษา มาตรา 49 กล่าวว่าบุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ หรือผู้อยู่ในสภาวะยากลำบากต้องได้รับสิทธิตามวรรคหนึ่งและการสนับสนุนจากรัฐเพื่อให้ได้รับการศึกษาโดยทัดเทียมกับบุคคลอื่น การจัดการศึกษาอบรมขององค์กรวิชาชีพหรือเอกชน การศึกษาทางเลือกของประชาชน การเรียนรู้ด้วยตนเองและการเรียนรู้ตลอดชีวิตย่อมได้รับการคุ้มครองและส่งเสริมที่เหมาะสมจากรัฐ (ราชกิจจานุเบกษา, 2550)

เด็กที่ไม่มีโอกาสได้เรียนในระบบการศึกษาในปัจจุบันมีเด็กนอกระบบที่ออกจากระบบการศึกษาในระดับประถมศึกษา(สูงสุด) และเด็กนอกระบบที่ออกจากระบบการศึกษาในระบบ ระบบมัธยมศึกษา(รองลงมา) ถึงแม้ทางรัฐบาลได้ออกกฎหมายบังคับให้เด็กเรียน 15 ปีในระบบก็ตาม แต่ความเป็นจริงแต่ละโรงเรียนก็มีการถูกประเมินการศึกษาจากหน่วยงานต่างๆ เช่น สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา จึงทำให้แต่ละโรงเรียนต้องสร้างเด็กให้ได้มาตรฐานทั้งเป็นคนดีและเป็นคนเก่งจึงทำให้เด็กที่มีคุณภาพต่ำกว่าจากมาตรฐานหลุดออกจากการศึกษาในระบบที่ละคนสองคนซึ่งเด็กกลุ่มนี้เป็นเด็กที่น่าสงสารเนื่องจากเป็นเด็กที่เรียนไม่เก่ง มีปัญหาครอบครัว เป็นเด็กยากจน มีปัญหาขาดคนเข้าใจ เมื่อเด็กกลุ่มดังกล่าวหลุดออกจากระบบการศึกษาก็ทำให้เด็กดำเนินชีวิตตามยถากรรมขณะที่เพื่อนเรียนในระบบ แต่เด็กกลุ่มนี้ต้องอยู่ที่บ้าน อยู่ตามร้านเกมส์ อยู่ตามสถานบันเทิงต่างๆและจะก่อปัญหาแก่สังคมต่อไป เช่น ก่อปัญหายาเสพติด

ก่อปัญหาอาชญากรรม ก่อปัญหาการทำร้ายร่างกายกัน ปัญหาลักทรัพย์ และปัญหาอื่นๆ สำหรับแนวทางในการแก้ไขปัญหาเด็กนอกระบบเราจะทำอะไร เราก็ต้องเอาเด็กนอกระบบกลับเข้าสู่ระบบ แต่ถ้าเป็นระบบในปัจจุบันกลุ่มเด็กนอกระบบดังกล่าวคงไม่สามารถเข้าไปสู่ในระบบได้เนื่องจากโรงเรียนแต่ละแห่งคงไม่ยอมรับ เราจะต้องหาระบบที่มีมาตรฐานต่ำกว่าการศึกษาในระบบ เช่น ระบบการศึกษานอกโรงเรียน หรือการออกแบบกิจกรรมต่างๆ ของหน่วยงานหรือองค์กรพัฒนาเอกชน (NGO) ต่างๆ ที่ต้องออกแบบกิจกรรมหลักสูตรเพื่อรองรับเด็กนอกระบบ เช่น หลักสูตรประกอบอาชีพเพื่อให้เด็กนอกระบบมีอาชีพในการทำงานได้ในอนาคต วัดหรือสถานปฏิบัติธรรมสามารถช่วยเด็กกลุ่มนี้ได้ระดับหนึ่งแต่คงต้องมีการปรับเปลี่ยนกิจกรรมในการสอนหรืออบรม (สุทธิชัย ปัญญโรจน์, 2555)

โดยเฉพาะนักเรียนที่ด้อยโอกาสที่มีสาเหตุมาจากถูกบังคับให้ขายแรงงาน ที่อยู่ในธุรกิจบริการทางเพศ ถูกทอดทิ้งในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน เร่ร่อน ได้รับผลกระทบจากเอดส์ ชนกลุ่มน้อย ถูกทำร้าย ทารุณ ฐานะยากจน ปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติด และกรณีอื่น ๆ ที่มีผลต่อการขาดโอกาสทางการศึกษา จากจำนวนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 6 ในระบบและด้อยโอกาส ปีการศึกษา 2551 - 2553 ข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554) ดังปรากฏในตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในระบบและด้อยโอกาส ปีการศึกษา 2551-2553

ปีการศึกษา	จำนวนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 6		ร้อยละ
	ในระบบ(คน)	ด้อยโอกาส(คน)	
2551	3,159,133	414,869	13.13
2552	3,198,568	743,087	23.23
2553	3,200,819	1,175,820	36.74

จากจำนวนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 6 ปีการศึกษา 2551 - 2553 มีนักเรียนที่ด้อยโอกาสเพิ่มขึ้น สาเหตุดังกล่าวนี้เป็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของผู้เรียน ถ้านักเรียนที่ขาดโอกาสทางการศึกษาเหล่านี้ ได้มีโอกาสได้รับการศึกษาจะส่งผลให้คุณภาพชีวิตดีขึ้น สามารถใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข และเป็นพลเมืองที่ดีของสังคม สำหรับการจัดการศึกษาให้กับนักเรียนที่ขาดโอกาสเหล่านี้ จึงเป็นภารกิจหลักของหน่วยงานที่รับผิดชอบจัดการศึกษาตั้งแต่ในระดับส่วนกลางจนถึงระดับหน่วยย่อยได้แก่สถานศึกษา ซึ่งมีหน้าที่สำคัญในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่มีความเหมาะสมกับกลุ่มเด็กที่ขาดโอกาสต่างๆ เหล่านี้ ในการที่จะเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอน หรือโอกาสทางการศึกษาให้กับนักเรียนที่ขาดโอกาส ดังนั้นผู้วิจัยในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งขององค์กรหลักในการจัดการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยจึงให้ความสนใจที่จะศึกษาการบริหารจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาของนักเรียนกลุ่มเสี่ยงในโรงเรียนมัธยมศึกษาให้เกิดประสิทธิผล โดยคำนึงถึงคุณภาพที่ได้มาตรฐาน ตามแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไข

เพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 รวมทั้งสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 เราจะมีทิศทางไปทางไหนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่วนหนึ่งก็ป็นงานเดิมที่ต้องดำเนินการต่อไป อีกส่วนหนึ่งก็ป็นงานใหม่ตามนโยบายของรัฐบาล หากน่านโยบายของรัฐบาลใหม่มาวิเคราะห์เป็นกลุ่มๆ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีงานโครงการที่จะดำเนินการใน พ.ศ. 2555 ในด้านการสร้างและกระจายโอกาสทางการศึกษา เช่น เรียนฟรีจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาสำหรับเด็กพิการและด้อยโอกาส และการศึกษาทางเลือก เพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างแท้จริง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

จากสภาพปัญหาและความสำคัญของการวิจัย ดังที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น ผู้วิจัยจึงกำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยไว้ ดังนี้

1. เพื่อทราบปัจจัยของการบริหารจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาของนักเรียนกลุ่มเสี่ยงในโรงเรียนมัธยมศึกษา

2. เพื่อทราบแนวทางที่เหมาะสมในการบริหารจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาของนักเรียนกลุ่มเสี่ยงในโรงเรียนมัธยมศึกษา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาและกำหนดกรอบแนวคิดจากองค์ความรู้ในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

วิธีดำเนินการวิจัย

เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้ ดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุเป้าวัตถุประสงค์และสำเร็จลุล่วงด้วยดี ผู้วิจัยกำหนดขั้นตอนการวิจัยเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การกำหนดตัวแปรที่เกี่ยวข้องในการวิจัย การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยการบริหารจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาของนักเรียนกลุ่มเสี่ยงในโรงเรียนมัธยมศึกษาทั้งในประเทศ และต่างประเทศโดยวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) เพื่อให้ได้ตัวแปรที่ต้องการแล้ว จึงนำผลที่ได้ไปพัฒนาแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (semi - structured interview) ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาและปรับแก้ตามคำแนะนำ หลังจากนั้นนำแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้เกี่ยวข้องจำนวน 9 คน ประกอบด้วย ฝ่ายบริหารการศึกษา 3 คน ฝ่ายนิติบัญญัติเกี่ยวกับการศึกษา 3 คน และนักการศึกษาในมหาวิทยาลัย 3 คน โดยวิธีเลือกแบบ (Snowball Technique) และมีหลักเกณฑ์การเลือกคือ ต้องเป็นผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป มีประสบการณ์ในการทำงานไม่น้อยกว่า 5 ปี ทำการวิเคราะห์เนื้อหาที่ได้จากการสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยการบริหารจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาของนักเรียนกลุ่มเสี่ยงในโรงเรียนมัธยมศึกษา

ขั้นที่ 2 การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวิจัย ขั้นตอนนี้เป็นการนำผลที่ได้จากขั้นที่ 1 มาพัฒนา

แบบสอบถามและปรับแก้ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา จากนั้นนำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน พิจารณาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ด้วยดัชนีความสอดคล้องที่เรียกว่า IOC (Index of Item Objective Congruence) เลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องมากกว่า 0.5 ขึ้นไปและปรับปรุงแบบสอบถาม หลังจากนั้นนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (try out) กับสำนักงานเขตตรวจราชการและโรงเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มเดียวกับกลุ่มตัวอย่างงานวิจัย นำผลที่ได้มาหาความเชื่อมั่น (reliability) โดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha coefficient) ของ ครอนบาค (Cronbach) ปรับปรุงแบบสอบถามเพื่อใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในขั้นต่อไป

ขั้นที่ 3 การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ขั้นตอนนี้เป็นการนำแบบสอบถามจากขั้นที่ 2 ไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสำรวจ (exploratory factor analysis) แปรผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสรุปปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาของนักเรียนกลุ่มเสี่ยงในโรงเรียนมัธยมศึกษา แล้ววิเคราะห์ความแตกต่างของปัจจัยของการบริหารจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาของนักเรียนกลุ่มเสี่ยงในโรงเรียนมัธยมศึกษาด้วยการทดสอบค่า (t - test) และ (F - test)

ขั้นที่ 4 เพื่อหาแนวทางที่เหมาะสมในการบริหาร

จัดการศึกษาเพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาของนักเรียนกลุ่มเสี่ยงในโรงเรียนมัธยมศึกษา ขั้นตอนนี้เป็นการนำปัจจัยแต่ละปัจจัยที่ได้จากขั้นที่ 3 โดยใช้วิธีอ้างอิงผู้ทรงคุณวุฒิ(Connoisseurship) จำนวน 11 คน ซึ่งเป็นผู้ที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาเอก มีประสบการณ์ในการทำงาน ไม่น้อยกว่า 7 ปี เพื่อหาแนวทางที่ทำให้ปัจจัยประสบความสำเร็จ

ขั้นที่ 5 เพื่อหาแนวทางที่ทำให้ปัจจัยประสบความสำเร็จในการบริหารจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาของนักเรียนกลุ่มเสี่ยงในโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่ได้จากข้อ 3 เพื่อจัดลำดับความสำคัญของแนวทางที่ทำให้ปัจจัยประสบความสำเร็จ และยืนยันแนวทางที่เหมาะสมในการบริหารจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาของนักเรียนกลุ่มเสี่ยงในโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยเก็บข้อมูลจากผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 59 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยสำนักงานการเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จำนวน 19 เขต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 18 เขต สำนักงานศูนย์ส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดจำนวน 19 จังหวัด สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 833 โรงเรียน โรงเรียนประถมศึกษาที่เป็นโรงเรียนขยายโอกาส จำนวน 2,609 โรงเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา

เอกชนจำนวน 514 โรงเรียน และศูนย์การศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ จำนวน 333 อำเภอ รวมโรงเรียนทั้งหมด 4,289 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างสำนักงานและโรงเรียน โดยการเลือกแบบหลายขั้นตอน (multi - stage sampling) โดยมีวิธีการเลือก ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างสำนักงาน และผู้ให้ครั้งนี้เป็นบุคลากรในสำนักงานๆ ละ 2 คน คือ สำนักงานการเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา ประกอบด้วย ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา และผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษาเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประกอบด้วย ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สำนักงาน ศูนย์ส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัด ประกอบด้วย ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัด และรองผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัด หรือผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบ ประกอบด้วย รองผู้อำนวยการ และหัวหน้างานส่งเสริมการศึกษานอกระบบ รวมทั้งสิ้น จำนวน 150 คน
2. กลุ่มตัวอย่างโรงเรียน และผู้ให้ข้อมูลครั้งนี้เป็นบุคลากรในโรงเรียนๆ ละ 2 คน คือ

โรงเรียนมัธยมศึกษา ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน และประธานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนประถมศึกษาที่เป็นโรงเรียนขยายโอกาส ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียนและประธานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน ประกอบด้วย ผู้จัดการโรงเรียน และประธานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ ประกอบด้วย ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ และรองผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ หรือผู้ปฏิบัติหน้าที่แทน รวมทั้งสิ้น จำนวน 706 คน จากกลุ่มตัวอย่างสำนักงานเขตตรวจราชการของกระทรวงศึกษาธิการ และโรงเรียน มีผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น จำนวน 856 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 3 ประเภท คือ 1) แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (semi-structured interview) 2) แบบสอบถามความคิดเห็น (opinionnaire)

การเก็บรวบรวมข้อมูล มี 4 ขั้นตอน คือ 1.การเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญและผู้ที่เกี่ยวข้องโดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (semi-structured interview) ผู้วิจัยเดินทางไปสัมภาษณ์ตามที่นัดหมายด้วยตนเอง โดยทำหนังสือแนะนำตัวจากภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อขอความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญในการเข้าสัมภาษณ์ 2.การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อขอ

ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 3.การเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางที่เหมาะสมในการบริหารจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาของนักเรียนกลุ่มเสี่ยงในโรงเรียนมัธยมศึกษา ผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อขอความอนุเคราะห์ผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางที่เหมาะสมในการบริหารจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาของนักเรียนกลุ่มเสี่ยงในโรงเรียนมัธยมศึกษา 4.ผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อขอความอนุเคราะห์ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8 เพื่อจัดลำดับความสำคัญของแนวทางที่ทำให้ตัวชี้วัดประสบความสำเร็จ และยืนยันแนวทางที่เหมาะสมในการบริหารจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาของนักเรียนกลุ่มเสี่ยงในโรงเรียนมัธยมศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลและนำมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติในการวิจัย ดังนี้ 1.การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง โดยผู้ให้ข้อมูลจากการดำเนินการวิจัยในขั้นที่ 1 วิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่ (frequency) และวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) 2.การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม หาค่าความถี่ (frequency) และหาค่าร้อยละ (percentage) 3.การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยของการบริหารจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาของนักเรียนกลุ่มเสี่ยงในโรงเรียนมัธยมศึกษาในรูปมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) มาตรวจนับคะแนนแต่ละข้อหาค่า

เฉลี่ย (mean) และหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) เป็นรายชื่อ และในภาพรวม และวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม 4.การวิเคราะห์ปัจจัยหลัก (factor analysis) เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาของนักเรียนกลุ่มเสี่ยงในโรงเรียนมัธยมศึกษาโดยการวิเคราะห์แบบปัจจัยเชิงสำรวจ(exploratory factor analysis) ด้วยวิธีสกัดปัจจัย (principal component analysis : PCA) เพื่อให้ได้ปัจจัยที่สำคัญ ซึ่งถือเกณฑ์การเลือกปัจจัยที่เข้าอยู่ในปัจจัยด้านใดด้านหนึ่ง โดยพิจารณาจากค่าความแปรปรวนของปัจจัย (eigen value) เท่ากับ 1 และถือเอาค่าน้ำหนักปัจจัย (factor loading) ซึ่งแต่ละปัจจัยนั้นมีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ที่บรรยายด้วยปัจจัยตั้งแต่ 3 ปัจจัยขึ้นไปตามวิธีของไกเซอร์ (Kaiser) 5.การวิเคราะห์ความแตกต่างของปัจจัยการบริหารจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาของนักเรียนกลุ่มเสี่ยงในโรงเรียนมัธยมศึกษาด้วยการทดสอบค่าที (t - test) และค่าเอฟ (F - test one way ANOVA)

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้

1. ปัจจัยของการบริหารจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาของนักเรียนกลุ่มเสี่ยงในโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่ามีปัจจัย 12 ด้าน โดยปัจจัยแต่ละด้าน คือ ปัจจัยด้านที่1 การบริหารจัดการศึกษา มีจำนวนปัจจัยที่อธิบายปัจจัยด้านนี้ 18 ปัจจัย ปัจจัยด้านที่2 การวัดและประเมินผล มีจำนวนปัจจัยที่อธิบายปัจจัยด้านนี้ 8 ปัจจัย ปัจจัยด้านที่3 สื่อและแหล่ง

เรียนรู้ มีจำนวนปัจจัยที่อธิบายปัจจัยด้านนี้ 10 ปัจจัย ปัจจัยด้านที่4 คุณลักษณะของผู้บริหาร มีจำนวนปัจจัยที่อธิบายปัจจัยด้านนี้ 6 ปัจจัย ปัจจัยด้านที่5 การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน มีจำนวนปัจจัยที่อธิบายปัจจัยด้านนี้ 9 ปัจจัย ปัจจัยด้านที่6 หน่วยงานที่รับผิดชอบ มีจำนวนปัจจัยที่อธิบายปัจจัยด้านนี้ 4 ปัจจัย ปัจจัยด้านที่7 สถานที่จัดการศึกษา มีจำนวนปัจจัยที่อธิบายปัจจัยด้านนี้ 7 ปัจจัย ปัจจัยด้านที่8 การมีส่วนร่วมของหน่วยงานต่างๆ มีจำนวนปัจจัยที่อธิบายปัจจัยด้านนี้ 4 ปัจจัย ปัจจัยด้านที่9 วิธีการจัดการศึกษา มีจำนวนปัจจัยที่อธิบายปัจจัยด้านนี้ 3 ปัจจัย ปัจจัยด้านที่10 ระยะเวลาในการจัดการศึกษา มีจำนวนปัจจัยที่อธิบายปัจจัยด้านนี้ 4 ปัจจัย ปัจจัยด้านที่11 ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีจำนวนปัจจัยที่อธิบายปัจจัยด้านนี้ 3 ปัจจัย และปัจจัยด้านที่12 งบประมาณ มีจำนวนปัจจัยที่อธิบายปัจจัยด้านนี้ 4 ปัจจัย

2. แนวทางที่เหมาะสมที่ทำให้ปัจจัยประสบความสำเร็จของการบริหารจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาของนักเรียนกลุ่มเสี่ยงในโรงเรียนมัธยมศึกษาจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 11 คน มีจำนวน 788 แนวทาง ดังนี้ ปัจจัยด้านที่1 การบริหารจัดการศึกษา มีจำนวนปัจจัยที่อธิบายปัจจัยด้านนี้ 18 ปัจจัย มีแนวทางที่เหมาะสมที่ทำให้ปัจจัยประสบความสำเร็จ 186 แนวทาง ปัจจัยด้านที่2 การวัดและประเมินผล มีจำนวนปัจจัยที่อธิบายปัจจัยด้านนี้ 8 ปัจจัย มีแนวทาง

ที่เหมาะสมที่ทำให้ปัจจัยประสบความสำเร็จ 77 แนวทาง ปัจจัยด้านที่3 สื่อและแหล่งเรียนรู้ มีจำนวนปัจจัยที่อธิบายปัจจัยด้านนี้ 10 ปัจจัย มีแนวทางที่เหมาะสมที่ทำให้ปัจจัยประสบความสำเร็จ 75 แนวทาง ปัจจัยด้านที่4 คุณลักษณะของผู้บริหาร มีจำนวนปัจจัยที่อธิบายปัจจัยด้านนี้ 6 ปัจจัย มีแนวทางที่เหมาะสมที่ทำให้ปัจจัยประสบความสำเร็จ 65 แนวทาง ปัจจัยด้านที่5 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีจำนวนปัจจัยที่อธิบายปัจจัยด้านนี้ 9 ปัจจัย มีแนวทางที่เหมาะสมที่ทำให้ปัจจัยประสบความสำเร็จ 90 แนวทาง ปัจจัยด้านที่6 หน่วยงานที่รับผิดชอบ มีจำนวนปัจจัยที่อธิบายปัจจัยด้านนี้ 4 ปัจจัย มีแนวทางที่เหมาะสมที่ทำให้ปัจจัยประสบความสำเร็จ 48 แนวทาง ปัจจัยด้านที่7 สถานะการจัดการศึกษา มีจำนวนปัจจัยที่อธิบายปัจจัยด้านนี้ 7 ปัจจัย มีแนวทางที่เหมาะสมที่ทำให้ปัจจัยประสบความสำเร็จ 65 แนวทาง ปัจจัยด้านที่8 การมีส่วนร่วมของหน่วยงานต่าง ๆ มีจำนวนปัจจัยที่อธิบายปัจจัยด้านนี้ 4 ปัจจัย มีแนวทางที่เหมาะสมที่ทำให้ปัจจัยประสบความสำเร็จ 40 แนวทาง ปัจจัยด้านที่9 วิธีการจัดการศึกษา มีจำนวนปัจจัยที่อธิบายปัจจัยด้านนี้ 3 ปัจจัย มีแนวทางที่เหมาะสมที่ทำให้ปัจจัยประสบความสำเร็จ 35 แนวทาง ปัจจัยด้านที่10 ระยะเวลาในการจัดการศึกษา มีจำนวนปัจจัยที่อธิบายปัจจัยด้านนี้ 4 ปัจจัย มีแนวทางที่เหมาะสมที่ทำให้ปัจจัยประสบความสำเร็จ 37 แนวทาง ปัจจัยด้านที่11 ระบบ

ดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีจำนวนปัจจัยที่อธิบายปัจจัยด้านนี้ 3 ปัจจัย มีแนวทางที่เหมาะสมที่ทำให้ปัจจัยประสบความสำเร็จ 33 แนวทาง และปัจจัยด้านที่12 งบประมาณ มีจำนวนปัจจัยที่อธิบายปัจจัยด้านนี้ 4 ปัจจัย มีแนวทางที่เหมาะสมที่ทำให้ปัจจัยประสบความสำเร็จ 37 แนวทาง

อภิปรายผล

ปัจจัยการบริหารจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาของนักเรียนกลุ่มเสี่ยงในโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า โดยรวมมีระดับความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ปัจจัยที่อยู่ในระดับความเหมาะสมมากที่สุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีทักษะการบริหารจัดการ รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความสัมพันธ์กับบุคลากรทั้งในและนอกองค์กร และผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีทักษะการทำงานเป็นทีมตามลำดับ สอดคล้องกับการศึกษาของประภัสรา เทพศาสตร์ (2553). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารโรงเรียน ดังนี้ ด้านปริมาณและคุณภาพของบุคคล ด้านประสิทธิภาพของการเงินด้านการบริหารและผลผลิต ด้านการบริหารจัดการด้านโครงสร้างและนโยบายของโรงเรียน ด้านวัสดุอุปกรณ์การปฏิบัติงาน สอดคล้องกับการศึกษาของสุวิทย์ จันทร์คงหอม (2548) ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานดังนี้ การบริหารแบบมีส่วนร่วม การมีภาวะผู้นำแบบเกื้อหนุน การพัฒนาทั้งระบบ ความรับผิดชอบต่อตรวจสอบได้ การกระจายอำนาจ และการบริหารตนเอง สอดคล้องกับการศึกษาของ ปิยะพร เมืองใจ (2548) ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนสาธิต พบว่า

1)ปัจจัยระดับผู้บริหารโรงเรียน คือ บรรยากาศโรงเรียน พฤติกรรมผู้นำ และวิสัยทัศน์ 2)ปัจจัยระดับครู คือ ความพึงพอใจในการทำงานของครู คุณภาพการสอนของครู และการได้รับการสนับสนุนทางสังคมของครู 3)ปัจจัยระดับนักเรียน คือ พฤติกรรมด้านสังคมกับกลุ่มเพื่อน เจตคติการเรียนของนักเรียน สอดคล้องกับการศึกษาของสัญญา พันไชย (2545) ได้ศึกษาปัจจัยที่เอื้อต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน คือ ด้านครู ผู้สอน ด้านผู้บริหาร ด้านแนวทางการจัดการศึกษา ด้านคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และด้านงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ และยังสอดคล้องกับการศึกษาของอารยะ ม่วงนนทศรี (2541) พบว่า การปฏิบัติงานของผู้บริหาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แต่ด้านวิชาการ งานธุรการ งานปกครอง และงานบริหาร มีปัญหาระดับน้อยทุกด้าน มีข้อเสนอแนะให้ผู้บริหาร ปรับปรุงด้านอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ บุคลากร หลักสูตร และกระบวนการเรียนการสอน เพราะการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน จำเป็นต้องให้ความสำคัญกับปัจจัยทุก ๆ ปัจจัยให้เทียบเท่ากัน เพื่อจะทำให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์กับนักเรียนมากที่สุด

การวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสำรวจ (exploratory factor analysis) จากผลการวิเคราะห์พบว่า ปัจจัยของการบริหารจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาของนักเรียนกลุ่มเสี่ยงในโรงเรียนมัธยมศึกษา มี 12 ด้าน ดังนี้

ปัจจัยด้านที่ 1 “การบริหารจัดการศึกษา” มีความสำคัญต่อปัจจัยของการบริหารจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาของนักเรียนกลุ่มเสี่ยงในโรงเรียนมัธยมศึกษามากที่สุด 18 รายการเฉลี่ยพบว่า มีความสอดคล้องกับการศึกษาของวิสุทธิ วิจิตรพัชรารณ (2547) กล่าวว่า

ยุทธศาสตร์การดำเนินงานสู่ผลสำเร็จของการจัดการศึกษาแบบกระจายอำนาจในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วม ยุทธศาสตร์การมอบงาน ยุทธศาสตร์การพัฒนาบุคลากร ยุทธศาสตร์การกำกับติดตามงาน ยุทธศาสตร์การใช้เทคโนโลยี ยุทธศาสตร์การระดมทรัพยากร ยุทธศาสตร์การประสานงาน ยุทธศาสตร์การบูรณาการ และยุทธศาสตร์การบริหารที่เน้นคุณภาพทั้งองค์กร สอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน นั่นคือ ความสำเร็จของการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนนั้น ผู้บริหารโรงเรียน ถือเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งในการนำนโยบายด้านการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการไปสู่การปฏิบัติให้บรรลุจุดหมายของการจัดการศึกษา ต้องเป็นผู้นำทางวิชาการ ดังที่ Lewis (1984) พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในงาน มีผลโดยตรงจากความเป็นผู้นำทางวิชาการ สอดคล้องกับ Smith (1990) ที่พบว่าระดับของความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมีส่วนสัมพันธ์กับผลสำเร็จของการจัดระบบงานในโรงเรียน และ Miller (1965) พบว่า การเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสามารถนิเทศงานวิชาการได้ และส่งผลโดยตรงต่อการเปลี่ยนแปลงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในทิศทางที่ดีขึ้นเป็นไปในทิศทางเดียวกับการศึกษาของ Kijai (1959) พบว่า พฤติกรรมผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมีความสัมพันธ์สูงกับประสิทธิผลของโรงเรียน ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาทั้งในและนอกโรงเรียน ได้แก่ ครู ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้นำชุมชน ตลอดจนสถานประกอบการต่างๆ รวมทั้งองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของพิษณุ ก่อเกียรติยากุล

(2543) กล่าวว่าในการบริหารจัดการศึกษาควรให้กลุ่มผู้นำชุมชนให้ข้อเสนอแนะในการบริหารและการจัดการศึกษา ควรมีการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาไปสู่สถานศึกษาอย่างแท้จริง และควรให้ชุมชน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้นำชุมชน มีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามความต้องการของท้องถิ่น ตามศักยภาพและความสมัครใจ เนื่องจากโรงเรียนเป็นสถาบันของชุมชนเพื่ออบรมสั่งสอนให้แก่บุตรธิดาของชุมชนนั้น ๆ เมื่อนักเรียนจบออกมาต้องใช้ชีวิตอยู่ในชุมชนนั่นเอง ด้วยเหตุนี้ชุมชนจึงสมควรมีสิทธิมีส่วนร่วมที่จะรับรู้ และมีส่วนได้ส่วนเสียจากผลผลิตของโรงเรียน จึงเป็นหน้าที่ของชุมชนที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของโรงเรียนตามบทบาทที่มีข้อผูกพันระหว่างชุมชนกับโรงเรียน ซึ่งผลที่ได้จากการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550) ได้กล่าวไว้ว่า 1) ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มศักยภาพ สอดคล้องกับความถนัดความสนใจ และความสามารถของตนเอง ได้เรียนรู้วิธีแสวงหาความรู้ มีความสุขในการเรียนรู้และการรักที่เรียนรู้ตลอดชีวิต 2) ครูมีความรู้ ความเข้าใจ มีประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญช่วยให้ผู้เรียนมีความสุข ผู้สอนก็มีความสุขและเรียนรู้ให้พัฒนาเป็นครูอาชีพ 3) ผู้ปกครองรู้และเข้าใจความถนัด ความสนใจ ความสามารถและศักยภาพในการศึกษาเรียนรู้ของผู้เรียน มีความเข้าใจบทบาทของคนในการส่งเสริมสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน ตลอดจนมีความสุขที่ได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาเรียนรู้ของผู้เรียน 4) ผู้บริหารได้พัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน เป็นโรงเรียนที่แท้จริงไม่ใช่โรงเรียนและได้ใช้กระบวนการบริหารที่นักเรียน ครู

ผู้ปกครอง ชุมชน มีส่วนร่วม 5) ชุมชนและสังคมส่วนรวมได้พลเมืองที่มีคุณภาพ ศักยภาพ และสำนึกรับผิดชอบต่อการพัฒนาชุมชน สังคมและประเทศชาติ และ 6) องค์การอื่น ๆ ได้มีส่วนช่วยประเทศในการพัฒนาบุคคลให้เป็นพลเมืองที่ดีมีคุณภาพและศักยภาพที่จะช่วยพัฒนาประเทศต่อไป

ปัจจัยด้านที่ 2 “การวัดและประเมินผล” มีความสำคัญต่อปัจจัยของการบริหารจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาของนักเรียนกลุ่มเสี่ยงในโรงเรียนมัธยมศึกษา เป็นอันดับ 2 รายละเอียดพบว่าสอดคล้องกับคณะกรรมการการปฏิรูปการเรียนรู้ได้ให้แนวทางการประเมินที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนไว้ว่า การประเมินผลการเรียนรู้พิจารณาจากการพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ สังเกตพฤติกรรมนักเรียน การร่วมกิจกรรมและการทดสอบควบคู่กันไปตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา และให้นำผลการประเมินดังกล่าวมาใช้ประกอบการพิจารณาในการจัดสรรโอกาสการเข้ารับการศึกษาต่อ โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย ส่วนวัฒนาพร ระงับทุกข์ (2541) มีความเห็นว่า การวัดและประเมินแนวใหม่สามารถที่จะวัดและประเมินความสามารถของผู้เรียนได้เหมาะสม และสอดคล้องกับวิธีการเดิม เป็นวิธีการประเมินที่สอดคล้องกับลักษณะการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เพราะเป็นวิธีที่ค้นหาความสามารถและความก้าวหน้าในการเรียนรู้ที่แท้จริงของผู้เรียน และยังเป็นข้อมูลสำคัญที่สามารถนำมาใช้ประกอบการตัดสินใจผลการเรียนรู้ของผู้เรียนได้เป็นอย่างดีด้วย แนวทางการประเมินที่สำคัญมี 3 แนวทาง คือ การประเมินจากสภาพจริง การประเมิน และการประเมินจากแฟ้มสะสมผลงาน ในส่วนกระทรวงศึกษาธิการกำหนดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เกี่ยวกับ

การวัดและประเมินผล การเรียนรู้ไว้นี้ การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ให้ผู้สอนใช้พัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ เพราะจะช่วยให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่แสดงพัฒนาการความก้าวหน้าและความสำเร็จทางการเรียนรู้ของผู้เรียน รวมทั้งข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและเรียนรู้อย่างเต็มตามศักยภาพ ดังนั้นการวัดและประเมินผลจึงต้องใช้วิธีการที่หลากหลายเน้นการปฏิบัติให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสาระการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน และสามารถดำเนินการอย่างต่อเนื่องควบคู่ไปในกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยประเมินความประพฤติ พฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมและผลงานจากโครงการหรือแฟ้มสะสมผลงาน

ปัจจัยด้านที่ 3 “สื่อและแหล่งเรียนรู้” มีความสำคัญต่อปัจจัยของการบริหารจัดการศึกษา เพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาของนักเรียนกลุ่มเสี่ยงในโรงเรียนมัธยมศึกษา เป็นอันดับ 3 รายละเอียดพบว่า มีความสอดคล้องกับการศึกษาของวัฒนาพร ระบุทุกซ์ (2543) พบว่า สื่อการเรียนการสอนเป็นพาหนะหรือสิ่งที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาความรู้ ทักษะ และ เจตคติให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ในการเรียนการสอนและตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรได้ดียิ่งขึ้นหรือเร็วยิ่งขึ้น ทั้งนี้เป็นเพราะว่าครูปรับเปลี่ยนบทบาทไปจากเดิม จากบทบาทที่สำคัญที่สุดในฐานะผู้บอกเล่าข้อความรู้ทั้งหมดแก่ผู้เรียนมาเป็นผู้สนับสนุนจัดสิ่งแวดล้อมที่จะเอื้อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มากที่สุด ดังนั้นบทบาทของครูจึงต้องปรับเปลี่ยนตามไปด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการนำและใช้สื่อ นวัตกรรมตลอดจนเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอนให้มากยิ่งขึ้น ครูในยุคของการปฏิรูปการศึกษาเป็นที่ครูจะต้องสร้างและใช้

สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ซึ่งปัจจุบันสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีมีอิทธิพลสูงมากในการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างหลากหลายจึงเป็นเรื่องที่ครูจะต้องให้ความสนใจในการสร้างและการใช้สื่อการเรียนรู้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพที่สุด โดยควรทำความเข้าใจในบทบาทของสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีที่เป็นเครื่องมือสำหรับการเรียนรู้ของผู้เรียน คำนึงถึงหลักเกณฑ์การนำสื่อมาใช้ พิจารณาความเหมาะสมของสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี กับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับผู้เรียนและ กิจกรรม สอดคล้องกับการศึกษาของสมบัติ ฤทธิเดช ประสพสุข ฤทธิเดช และจิระนันต์ เสนาจักร (2554) การสร้างแหล่งเรียนรู้ของชุมชน เกิดจากองค์การเอกชน จุดมุ่งหมายของการสร้างเพื่อสนองตอบเจตนารมณ์ของบิดาที่มีความต้องการคืนความรู้ให้สังคมในพื้นที่ชุมชนตำบลหนองโน อำเภอเมืองจังหวัดมหาสารคามของประเทศไทย เด็กและเยาวชนมี 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่มีพฤติกรรมเสี่ยง เช่น หนีเรียน รวมกลุ่มเพื่อน เที่ยวเตร่ ทะเลาะวิวาท และเยาวชนกลุ่มสร้างสรรค์การเรียนรู้ การแก้ไขปัญหาด้วยการสร้างแหล่งเรียนรู้ของชุมชนทำให้เกิดกิจกรรมหลายรูปแบบที่เป็นสื่อคุณภาพ และเป็นนวัตกรรมทางสังคม มีความสัมพันธ์ของคนในชุมชนเป็นตัวตั้งในการดำเนินโครงการ การพัฒนาเด็กและเยาวชนไทยในเชิงพื้นที่ เป็นกลไกขับเคลื่อนแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชน โดยเฉพาะในประเด็นที่ช่วยให้เด็กมีพฤติกรรมการเรียนรู้มากขึ้น โดยใช้สื่อกิจกรรมที่ชุมชนมีอยู่มาพัฒนากับเด็กและเยาวชน เป็นเสมือนการปฏิรูปการศึกษานอกระบบโรงเรียนให้มนุษย์รู้จักท้องถิ่นของตน เข้าใจตนเอง เพื่อคาดการณ์อนาคตของตัวเองในวันข้างหน้า สอดคล้องกับการศึกษาของ พรรณี เสี่ยงบุญ ธีระวัฒน์ เยี่ยม

แสง และศักดิ์พงศ์ หอมหวล (2554) การดำเนินการตามแผน และกลยุทธ์ต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผล ส่งผลให้โรงเรียนบ้านหนองบัวคู มีแหล่งเรียนรู้ด้านวิชาการและแหล่งเรียนรู้สนับสนุนวิชาการที่เอื้อต่อการเรียนการสอน มีสื่อ-อุปกรณ์ที่ทันสมัย และเพียงพอ มีสภาพบรรยากาศที่เอื้อต่อการแสวงหาความรู้ นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจากสภาพจริงและมีแรงจูงใจในการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการพัฒนาและการใช้แหล่งเรียนรู้ในระดับมากที่สุด นักเรียนเกิดทักษะในการคิดวิเคราะห์ สามารถแก้ปัญหาด้วยตนเองได้

ปัจจัยด้านที่ 4 “คุณลักษณะของผู้บริหาร” มีความสำคัญต่อปัจจัยของการบริหารจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาของนักเรียนกลุ่มเสี่ยงในโรงเรียนมัธยมศึกษา เป็นอันดับ 4 รายละเอียดพบว่า มีความสอดคล้องกับการศึกษาของศุภชัย โภบารุง (2545) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลโรงเรียนในด้านการพัฒนาความสามารถทางวิชาการของนักเรียน ซึ่งประกอบด้วยความสามารถทางพุทธิพิสัย จิตพิสัยและทักษะพิสัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนแปลง เป็นทั้งคุณลักษณะและพฤติกรรมของผู้นำที่แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการบริหารที่เป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงความพยายามของผู้ตามให้สูงขึ้นจากความพยายามที่คาดหวัง เป็นผลให้การปฏิบัติงานของผู้ตามเพิ่มขึ้นเกินความคาดหวัง โดยผู้นำเองมีทั้งคุณลักษณะและพฤติกรรมที่ทำให้ผู้ตามมีความรู้สึกไว้วางใจ ยินดี จงรักภักดี และนับถือ และจากคุณลักษณะและพฤติกรรมดังกล่าวส่งผลให้ผู้ตามเกิดความเลื่อมใส ศรัทธา และต้องการที่จะอุทิศและทุ่มเทเพื่อผู้นำ จึงทำให้ผู้ตามมีศักยภาพในการทำงาน

และส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารงานของโรงเรียนตามลำดับ ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงจะเป็นผู้ที่สามารถทำให้ครูมีความมั่นใจในการที่จะเอาชนะอุปสรรคต่างๆสามารถที่จะมองเห็นวิธีการหรือแนวทางใหม่ๆในการดำเนินการจัดการเรียนการสอนที่จะพัฒนาผู้เรียนให้มีความสมบูรณ์ทั้งในด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ตลอดจนคุณธรรม จริยธรรม นอกจากนี้ยังสามารถที่จะทำให้ครูรู้จักวิเคราะห์ปัญหาและแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ เกิดความเชื่อมั่นในความสามารถของตนในการที่จะปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายรวมทั้งมีความยินดีที่จะทุ่มเทในการปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายเพื่อให้งานบรรลุผลตามเป้าหมายที่วางไว้ สอดคล้องกับการศึกษาของรัตนจำเริญ เพชรแก้ว (2545) กล่าวว่า ความสำเร็จตามวิสัยทัศน์ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการที่สำคัญที่สุด คือ ผู้บริหารระดับสูงจะต้องมีศิลปะของการคาดการณ์ไปในอนาคตพร้อมทั้งมียุทธศาสตร์และนโยบายที่แนชัดไว้รองรับ ความสามารถของผู้บริหารโรงเรียนในการนำวิสัยทัศน์ไปปฏิบัติได้อย่างแท้จริง โดยการหล่อหลอมวิสัยทัศน์นั้นไปสู่เป้าหมาย นโยบาย แผนปฏิบัติการงานประจำของโรงเรียน โดยการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับคณะครูในโรงเรียน การคาดคะเนแรงต่อต้านต่างๆ การวิเคราะห์จุดแข็ง และจุดอ่อนขององค์กรมีความมุ่งมั่นหรือความสนใจที่จะเปลี่ยนแปลงการทดสอบว่าวิสัยทัศน์ที่สร้างขึ้นนั้นสอดคล้องกับเป้าหมายขององค์กรและความสามารถขององค์กรหรือไม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความคิดที่เป็นความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (Creative Thinking) แปลกใหม่ คิดเหมือนผู้อื่น คิดอย่างมีคุณภาพและคิดสู่ความสำเร็จในเชิงปฏิบัติการ พัฒนาความคิดสร้างสรรค์สู่กระบวนการสร้างวิสัยทัศน์ที่พัฒนาให้นักบริหารมองกว้าง คิดไกล ทัน

สมัย เฝ้ายแหลมการนำวิสัยทัศน์ไปปฏิบัติโดยอาศัยความร่วมมือทุ่มเทกำลังกาย ความคิดและความพยายามของสมาชิกภายในองค์กรเพื่อให้วิสัยทัศน์ที่สร้างขึ้นนั้นดำเนินไปเป็นผลสำเร็จ นั่นคือ เป็นการรวมพลังเพื่อให้บรรลุสถานการณ์ในอนาคตที่ปรารถนา ซึ่งเป็นการปรับปรุงองค์การให้ดีขึ้นหรือให้มีคุณภาพเป็นเลิศ การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์จะให้ผลคือ การหล่อหลอมวิสัยทัศน์นั้นลงไปในสมมติฐานในโครงสร้างของนโยบาย เป้าหมาย แผนงาน และงานประจำปีของโรงเรียน ปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ได้ผลดี ต้องแสดงให้เห็นถึงความกระตือรือร้นของตน พยายามสร้างจิตผูกพันให้เกิดขึ้นกับสมาชิก จัดโครงสร้างของโรงเรียนให้สนองตอบต่อการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ จัดงบประมาณสนับสนุน มีความเชื่อถือและไว้วางใจในความสามารถของสมาชิก มีความจริงใจกับสมาชิกซึ่งในเรื่องเดียวกันนี้ และสอดคล้องกับการศึกษาของ Griffith (1959) พฤติกรรมภาวะผู้นำ พบว่า ผู้นำที่มีประสิทธิภาพควรมีพฤติกรรมในการเป็นผู้ผลักดันเพื่อให้โอกาสผู้มีส่วนร่วมพัฒนางานที่รับผิดชอบและสนับสนุนให้ทำงานได้ดีขึ้น ใช้เทคนิควิธีการจูงใจในการสร้างเจตคติที่ดีต่องานและต่อเป้าหมายขององค์กร โดยมอบงานที่เหมาะสม เพื่อกระตุ้นให้เกิดความรับผิดชอบและปฏิบัติหน้าที่ตามงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จลุล่วง และเพื่อเป็นการสร้างเชื่อมั่นในองค์กรให้เกิดขึ้น

ปัจจัยด้านที่ 5 “การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน” มีความสำคัญต่อปัจจัยของการบริหารจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาของนักเรียนกลุ่มเสี่ยงในโรงเรียนมัธยมศึกษา เป็นอันดับ 5 รายละเอียดพบว่า สอดคล้องกับ Griffith (1959) ซึ่งก็สอดคล้องกับแนวคิดของการบริหารหลักสูตรที่ วิชัย วงษ์ใหญ่ ได้เสนอองค์ประกอบของการบริหารหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพไว้ว่า องค์

ประกอบที่สำคัญของการบริหารหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพได้แก่ เอกสารหลักสูตร ผู้สอนมีคุณภาพ ความพร้อมของผู้เรียน มีบรรยากาศทางวิชาการในการแสวงหาความรู้และบริหารที่ดีในการสนับสนุนส่งเสริมการใช้หลักสูตร และถ้าพิจารณาถึงแนวคิดในการจัดองค์การพบว่า การจัดองค์การกระทำได้หลายรูปแบบ แต่รูปแบบหนึ่งที่เป็นที่ยอมรับและนำมาใช้ในการจัดองค์การก็คือ การจัดองค์การตามผลผลิต Huse (1980) and Daft (1986) กล่าวคือ เป็นการจัดองค์การที่ต้องใช้บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถที่แตกต่างกันมาทำงานร่วมกัน ผู้จัดการโครงการมีอำนาจในการค้นหาแหล่งทรัพยากรทั้งภายในและภายนอกองค์กร และบุคลากรทุกคนในโครงการจะอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของผู้จัดการที่ปฏิบัติงานตามภารกิจของโครงการ เมื่อเป็นเช่นนี้โปรแกรมวิชาจึงต้องทำหน้าที่ในการบริหารทรัพยากรทางการบริหาร อันได้แก่ หลักสูตร ทีมงาน กิจกรรมนักศึกษา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก และการงบประมาณ เพื่อให้การดำเนินการของโปรแกรมวิชาบรรลุวัตถุประสงค์ของสถาบันอย่างมีประสิทธิภาพ

ปัจจัยด้านที่ 6 “หน่วยงานที่รับผิดชอบ” มีความสำคัญต่อปัจจัยของการบริหารจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาของนักเรียนกลุ่มเสี่ยงในโรงเรียนมัธยมศึกษา เป็นอันดับ 6 รายละเอียดพบว่า สอดคล้องกับแนวคิดของ สมบัติ อารังธวังศ์ (2546) กล่าวว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จ ผู้เกี่ยวข้องจะต้องมีความรู้ความเข้าใจ จะต้องใช้ความพยายามอย่างเต็มที่ ทั้งการปฏิบัติงานโดยตรง และการประสานงานระหว่างองค์กรที่รับผิดชอบร่วมกัน

ปัจจัยด้านที่ 7 “สถานที่จัดการศึกษา” มีความสำคัญต่อปัจจัยของการบริหารจัดการศึกษา

เพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาของนักเรียนกลุ่มเสี่ยงในโรงเรียนมัธยมศึกษา เป็นอันดับ 7 รายละเอียดพบว่า สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (2545) ที่กล่าวว่า สถานศึกษาและบรรยากาศแวดล้อม การจัดการศึกษาในระบบที่ยังต้องอาศัยชั้นเรียนยังเป็นสิ่งจำเป็น ดังนั้นอาคารสถานที่ ห้องเรียน และบรรยากาศแวดล้อมที่ใช้ในการจัดการศึกษาจึงเป็นส่วนที่ขาดไม่ได้ ถึงแม้จะมีการจัดการศึกษาโดยใช้สื่อทางไกลก็ตาม ก็ยังต้องมีสถานที่สำหรับการบริหารจัดการ การผลิตและถ่ายทอดสื่อ หรือการทำงานของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ในกรณีที่ยังต้องใช้อาคารเป็นสถานที่สำหรับจัดการเรียนการสอน สิ่ง que ผู้บริหารและผู้จัดการศึกษาต้องสนใจดูแลคือ ความเพียงพอ เหมาะสม ปลอดภัย และการมีบรรยากาศแวดล้อมที่เอื้อการเรียนรู้ ส่วนครูก็ต้องรับผิดชอบในการจัดบรรยากาศในชั้นเรียนให้เหมาะสม หากจำเป็นต้องใช้งบประมาณปรับปรุง ก็ควรแจ้งผู้บริหารให้ช่วยดำเนินการ

ปัจจัยด้านที่ 8 “การมีส่วนร่วมของหน่วยงานต่าง ๆ” มีความสำคัญต่อปัจจัยของการบริหารจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาของนักเรียนกลุ่มเสี่ยงในโรงเรียนมัธยมศึกษา เป็นอันดับ 8 รายละเอียดพบว่า สอดคล้องกับการศึกษาของธนสาร บัลลังก์ปัทมา (2551) การมีส่วนร่วมในฐานะคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้แทนองค์กร คณะกรรมการระดมเงินทุน เพื่อพัฒนาสถานศึกษาและคณะกรรมการประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการจัดการของสถานศึกษา การมีส่วนร่วมในฐานะทรัพยากรบุคคลโดยเปิดโอกาสให้นำประสบการณ์ ความรอบรู้ ความชำนาญและภูมิปัญญาท้องถิ่นของบุคคลดังกล่าว มาใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษา สอดคล้องกับการศึกษาของปรีชญา เวสารัชช์ (2554) ขึ้น

ตอนของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาทั้ง 4 ขั้นตอนคือ ขั้นตอนที่ 1 การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา ขั้นตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม ขั้นตอนที่ 3 การมีส่วนร่วมในการลงทุนและลงมือปฏิบัติงาน ขั้นตอนที่ 4 การมีส่วนร่วมดำเนินการและติดตามประเมินผลงาน และที่สำคัญคือบทบาทของการมีส่วนร่วมทางด้านการจัดการศึกษาที่สำคัญในปัจจุบันคือ การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมสนับสนุนทรัพยากรด้านงบประมาณการเงินและทรัพย์สิน

ปัจจัยด้านที่ 9 “วิธีการจัดการศึกษา” มีความสำคัญต่อปัจจัยของการบริหารจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาของนักเรียนกลุ่มเสี่ยงในโรงเรียนมัธยมศึกษา เป็นอันดับ 9 รายละเอียดพบว่า สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (2545) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้ที่ดีต้องมาจากการฝึกฝนปฏิบัติจริงของผู้เรียนโดยครูและสถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เยี่ยมชมสถานที่ และเรียนรู้จากประสบการณ์ในชีวิตจริง เช่น พาชมโรงงาน เยี่ยมหมู่บ้านหัตถกรรม และจัดกิจกรรมฝึกปฏิบัติให้สามารถทำได้จริง (ฝึกทอผ้า ฝึกเขียนภาพ ฝึกปั้นดินเหนียว ฯลฯ) ฝึกให้รู้จักคิดเป็น และส่งเสริมบรรยากาศให้ผู้เรียนรักการอ่านเพื่อจะได้สนใจใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง สำหรับผู้ที่ประกอบอาชีพการงานแล้วเป็นกลุ่มเป้าหมายอีกกลุ่มหนึ่ง บุคคลเหล่านี้ได้รับการศึกษามาแตกต่างกันไป และมุ่งศึกษาเพิ่มเติมโดยมีเหตุผลต่างกันไป ส่วนหนึ่งเข้าศึกษาระดับสูงขึ้นในสถาบันการศึกษาปกติหรือเข้ารับการศึกษิตตามโครงการพิเศษ (เช่น โครงการศึกษาเฉพาะที่มีผู้จัดบริการให้ในสถานที่ทำงาน โครงการศึกษาอบรมเฉพาะด้าน เป็นต้น) นอกจากนี้ หน่วยงานทางการศึกษาอาจจัดการศึกษานอกระบบและตามอัธยาศัยในรูปแบบต่างๆ กัน เช่น การศึกษา

สัญญาที่ผู้สอนตระเวนให้ความรู้ การศึกษาผ่านสื่อ โทรคมนาคม การศึกษาโดยเอกสารหรือสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองต่างๆ การจัดการศึกษาเช่นนี้ อาจมีการรับรองวุฒิให้หรืออาจไม่เทียบวุฒิต่างเป็นทางการก็ได้ การจัดการอบรมสำหรับผู้มีงานทำนั้น รวมถึงครูซึ่งต้องมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องด้วย ครูจึงควรสนใจติดตามรับการอบรมตามหลักสูตรต่างๆ ที่จะช่วยส่งเสริมความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพของตน

ปัจจัยด้านที่ 10 “ระยะเวลาในการจัดการศึกษา” มีความสำคัญต่อปัจจัยของการบริหารจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาของนักเรียนกลุ่มเสี่ยงในโรงเรียนมัธยมศึกษา เป็นอันดับ 10 รายละเอียดพบว่า เวลาในการเรียนเป็นไปตามเกณฑ์และเงื่อนไขของหน่วยงานที่จัด จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเต็มวัน โดยคำนึงถึงหลักสูตร และลักษณะธรรมชาติของวิชา วิทยาการ หรือผู้จัดการศึกษาควรเป็นบุคลากรในกระทรวงต่างๆ เวลาในการเรียนเป็นไปตามเนื้อหาของหลักสูตรและใช้ระยะเวลาในแต่ละระดับไม่น้อยกว่า 2 ปี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะระยะเวลาในการจัดการศึกษาขึ้นอยู่กับหลักสูตร เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน

ปัจจัยด้านที่ 11 “ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน” มีความสำคัญต่อปัจจัยของการบริหารจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาของนักเรียนกลุ่มเสี่ยงในโรงเรียนมัธยมศึกษา เป็นอันดับ 11 รายละเอียดพบว่า สอดคล้องกับการศึกษาของวิโรจน์ สุรสาคร (2550) พบว่า 1)ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลควรจัดทำโครงการเยี่ยมบ้านนักเรียนอย่างจริงจังต่อเนื่อง พร้อมทั้งสนับสนุนงบประมาณในการเยี่ยมบ้านนักเรียนให้เพียงพอ ควรส่งเสริมสนับสนุนให้คุณครูทุกคนศึกษาและรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นราย

บุคคล ด้วยเครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย ครูควรไปเยี่ยมบ้านนักเรียนทุกคน เพื่อทราบสภาพความเป็นอยู่และข้อมูลที่แท้จริงของนักเรียนทุกคน ครูควรเอาใจใส่และสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนทุกคนเสมอ และให้อาสาสมัครนักเรียนที่กระทำความผิดถูกหรือประจานนักเรียนและครูควรสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับนักเรียน เพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้สึกรักไว้วางใจ และสบายใจเมื่อให้ข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน 2)ด้านการคัดกรองนักเรียน ควรจัดอบรมให้ความรู้แก่ครูในการใช้แบบประเมินพฤติกรรมและเกณฑ์การคัดกรองนักเรียน ควรปรับปรุงแบบประเมินพฤติกรรมให้ง่ายต่อการใช้ สร้างความเข้าใจให้ครูทุกคนมีความเข้าใจตรงกันในการใช้เกณฑ์การคัดกรองนักเรียน ครูไม่ควรหรือทำให้นักเรียนในห้องเข้าใจว่าเพื่อนนักเรียนบางคนเป็นพวกกลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา เพราะจะทำให้บรรยากาศในห้องเรียนไม่ดีและทำให้นักเรียนบางคนมีปมด้อย ครูควรให้ความรักเมตตาและปฏิบัติกับนักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน ไม่แสดงความรู้สึกเกลียดนักเรียนที่มีปัญหา 3) ด้านการส่งเสริมและพัฒนา ควรจัดตั้งเครือข่ายผู้ปกครองทุกระดับชั้น มีการประชุมเครือข่ายผู้ปกครอง ส่งเสริมให้เครือข่ายผู้ปกครองมีความเข้มแข็ง สนับสนุนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้ตรงกับความต้องการของนักเรียน ตกลงร่วมกันสอดส่องดูแลความประพฤติของนักเรียนทุกคนและควรจัดกิจกรรมโฮมรูมที่น่าสนใจไม่เบื่อ ควรให้กำลังใจนักเรียน และไม่ควรดูค่านักเรียนอย่างรุนแรง หรือตอกย้ำความไม่ดีของนักเรียน 4)ด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข ควรจัดทำแบบฟอร์มบันทึกการป้องกันแก้ไขปัญหานักเรียน มีการประชุมกลุ่มแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและข้อมูลซึ่งกันและกัน จัดการอบรมหรือจัดทำคู่มือให้ความรู้แก่ครูเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน จัดให้มีครูแนะแนวหรือครูที่

ทำหน้าที่แนะแนวให้เพียงพอ และควรมีกลุ่มงานที่รับผิดชอบสนับสนุนงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในระดับเหนือสถานศึกษาขึ้นไป และควรจัดกิจกรรมที่หลากหลาย สามารถตอบสนองความต้องการและความสนใจของนักเรียน 5) ด้านการส่งต่อ ควรส่งเสริมในเรื่องการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาซับซ้อนรุนแรงยากต่อการแก้ไข ควรทำข้อตกลงความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกที่มีความเชี่ยวชาญในการช่วยเหลือแก้ไขปัญหานักเรียน สร้างความเข้าใจให้แก่ครูและผู้ปกครองยอมรับถึงเหตุผลความจำเป็นและประโยชน์ที่จะได้รับการส่งต่อ และควรติดตามดูแลและให้กำลังใจนักเรียนที่มีปัญหารุนแรงที่ส่งต่อให้หน่วยงานภายนอกดูแลแก้ไขปัญหา สอดคล้องกับการศึกษาของ Dobizl (2002) เรื่อง ความเข้าใจต่อวัยเสี่ยงของเยาวชน และจัดโปรแกรมที่จะช่วยให้พวกเขาประสบความสำเร็จในการอยู่ในโรงเรียน พบว่า ปัญหาการเพิ่มจำนวนที่มากขึ้นของนักเรียนที่ลาออกจากโรงเรียนมีผลกระทบต่องานตามความเป็นจริงแล้วเยาวชนเหล่านี้ต้องการเอาใจใส่สามารถเรียนได้และปรารถนาให้ผู้ใหญ่ทั้งหลายยินดีที่จะพยายามทำความเข้าใจพวกเขา และให้พวกเขาเป็นที่ยอมรับและคอยแนะนำเมื่อพวกเขาต้องการ ถ้าคนใดคนหนึ่งอดกลั้นและดูแลให้ลึกซึ้งพอ พวกเขาก็จะมีความเข้าใจต่อคำว่าอย่ายอมแพ้แก่นั่น และสอดคล้องกับการศึกษาของ Bull (1998) ได้ศึกษาวิสัยของนักเรียนโดยเน้นการบริหารโรงเรียนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความต้องการของนักเรียน ระเบียบวินัยของโรงเรียน การแก้ไขปัญหานักเรียนและการปรับปรุงพฤติกรรมของนักเรียน พบว่า โรงเรียนควรจัดกลไกของการบริหารเพื่อให้บุคลากรของโรงเรียนได้ดูแลปัญหาด้านวินัยของนักเรียนได้อย่างเต็มที่ ช่วยให้นักเรียนได้ทราบความตั้งใจจริงที่จะแก้ไขปัญหานักเรียน

โรงเรียนไม่ใช่จับผิด แต่เป็นการช่วยเหลือส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนได้แก้ไขความประพฤติของตนเอง พัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน

ปัจจัยด้านที่ 12 “งบประมาณ” มีความสำคัญต่อปัจจัยของการบริหารจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาของนักเรียนกลุ่มเสี่ยงในโรงเรียนมัธยมศึกษา เป็นอันดับ 12 รายละเอียดพบว่า กระทรวงทรัพยากรและความมั่นคงของมนุษย์ให้การสนับสนุนด้านงบประมาณ ทั้งรัฐและเอกชนให้การสนับสนุนด้านงบประมาณ เอกชนให้การสนับสนุนด้านงบประมาณ องค์การระหว่างประเทศให้การสนับสนุนด้านงบประมาณ สอดคล้องกับการศึกษาของ ชีระ รุญเจริญ (2546) ที่พบว่า การบริหารและจัดการศึกษามีปัญหาอุปสรรคด้านงบประมาณและอาคารสถานที่ คือ งบประมาณที่ได้รับไม่เพียงพอที่จะดำเนินการได้ตามแผนที่กำหนดไว้และสถานศึกษาไม่สามารถจัดหางบประมาณเพิ่มเติมนอกเหนือจากงบประมาณและรายได้ในปัจจุบัน สอดคล้องกับศูนย์วิจัยและนวัตกรรมทางการศึกษา (Centre for Educational Research and Innovation) (2548) มีข้อเสนอแนะในการบริหารโรงเรียนว่า งบประมาณโรงเรียนและแผนยุทธศาสตร์ ต้องถูกให้ มีงบประมาณสนับสนุน ด้านผลสัมฤทธิ์ทางด้านวิชาการให้นักเรียนได้รับการจัดหา ดูแลนักเรียนเป็นรายบุคคล การจัดหลักสูตรที่เน้นทักษะการคิดอย่างหลากหลายตามความต้องการของแต่ละบุคคล รวมถึงควรจัดให้มีงบประมาณสนับสนุนการทำวิจัยทางการศึกษาด้วย ส่วน Piirto (2007) กล่าวว่า ผู้บริหารควรจัดงบประมาณเพื่อให้ครูได้เพิ่มศักยภาพในการส่งเสริมทักษะการคิดให้กับนักเรียน และจัดกิจกรรมฝึกทักษะการคิดในระหว่างสัปดาห์ เช่นเดียวกับ Benson and Rogers

(2002) กล่าวว่า เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนแสดงออกในด้านการคิด หากครูไม่รู้วิธีที่จะส่งเสริมให้นักเรียนแสดงออกด้านความคิด เป็นหน้าที่ของโรงเรียนที่ต้องจัดงบประมาณ เพื่อพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถดังกล่าว สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิมพรรณ สุริโย ยุพร ริมชลการ และ ภิญโญ มนุศิลป์ (2548) พบว่า ปัญหาด้านงบประมาณเป็นปัญหาหลักในการพัฒนาการศึกษา งบประมาณในการจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา มีข้อผูกพันร่วมกับระดับรัฐและท้องถิ่น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารมีความตระหนักว่าเป็นความจำเป็นอย่างยิ่งในการจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด และคุ้มค่าตรงตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาดังนั้นผู้บริหารจึงต้องพิจารณาอย่างรอบคอบในการจัดสรรและกระจายทรัพยากรตลอดจนกำกับติดตามผลการใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อโรงเรียน นักเรียนตลอดจนต่อทางราชการให้มากที่สุด ทรัพยากรทางการศึกษาที่ผู้บริหารพึงพิจารณาจัดสรรให้แก่ครูอาจารย์ที่เกี่ยวข้อง ทรัพยากรด้านงบประมาณมีความสำคัญต่อการบริหารงานหลายประการ ดังนั้นการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพนั้นเป็นหน้าที่สำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะต้องวางแผนจัดสรรด้านงบประมาณการเงิน ทรัพยากรในด้านทางกายภาพ และทรัพยากรในด้านวัสดุอุปกรณ์ เพื่อใช้ในการบริหารและจัดการเรียนการสอน และการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของโรงเรียนให้เป็นไปอย่างราบรื่น คล่องตัว ตรงตามเป้าหมายอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาสถานศึกษาและนักเรียนเป็นสำคัญ

ข้อเสนอแนะการวิจัย

จากผลการศึกษาวิจัย ดังนั้น เพื่อการ

พัฒนาการศึกษาของนักเรียนกลุ่มเสี่ยงในโรงเรียน และนำไปสู่การดำเนินการที่ประสบความสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ควรส่งเสริมสนับสนุน และกำหนดนโยบาย วิธีการ รูปแบบในการพัฒนาการศึกษาของนักเรียนกลุ่มเสี่ยงในโรงเรียนเพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษา โดยคำนึงถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จการบริหารจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาของนักเรียนกลุ่มเสี่ยงในโรงเรียนมัธยมศึกษา อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้

1. มีการจัดทำนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนการจัดการศึกษาสำหรับเด็กกลุ่มเสี่ยงที่ขาดโอกาสทางการศึกษาในแต่ละกลุ่ม เช่น แรงงานเด็ก เด็กเร่ร่อน เด็กที่ประพฤติดันไม่สมควร โดยพิจารณาจากพื้นที่และตัวเด็กเป็นสำคัญ
2. หลักสูตรการศึกษาต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความสนใจของผู้เรียน ตอบสนองตามความถนัด ความสามารถ และความต้องการของผู้เรียน และชุมชน โดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงและเพื่อการรู้หนังสือซึ่งมุ่งอ่านออกเขียนได้ ควรมีสาระ เช่น เสริมสร้างสุขภาพ การสร้างภูมิคุ้มกันในเด็ก สิทธิเด็ก และการวางแผนครอบครัว
3. มีการกำหนดจุดประสงค์การจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง/ตลอดชีวิต พัฒนาทักษะของผู้เรียนให้มีความรู้และความเป็นสากล และ

- ให้เกิดความตระหนักในเรื่องคุณค่าและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์
4. มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้มีเกณฑ์ผ่านและไม่ผ่าน โดยนำผลการเรียนเดิมมาเทียบเคียง ผลความก้าวหน้าในการเรียนรู้เป็นระยะ ตามสภาพปัญหาและความคืบหน้าในการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ โดยมีทั้งแบบผสมผสาน เช่น การสังเกต การปฏิบัติจริง แฟ้มสะสมงาน เพื่อตัดสินผลการเรียนรู้ และพัฒนาผู้เรียน
 5. ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีทักษะการทำงานเป็นทีม ทักษะการสื่อสาร ทักษะการบริหารจัดการ ภาวะผู้นำ วิสัยทัศน์ในการบริหารจัดการศึกษา และความสัมพันธ์กับบุคลากรทั้งในและนอกองค์กร
 6. มีวิธีการจัดการศึกษาแบบร่วมมือ (เป็นการร่วมมือระหว่างครู ผู้ปกครอง ชุมชน สถานประกอบการ โรงพยาบาล สถานพินิจ และบ้าน) การฝึกอบรมในที่ทำงาน/สถานประกอบการ การฝึกอบรมเฉพาะกลุ่ม และการเรียนแบบสะสมหน่วยกิต
 7. มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหลากหลายวิธี เช่น วิธีการอภิปราย วิธีแสดงบทบาทสมมติ เพื่อขยายตามประเภทนักเรียนกลุ่มเสี่ยง ตามความสนใจของผู้เรียน เพื่อจูงใจให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยงเข้าเรียน ตามศักยภาพของผู้เรียน เพื่อจูงใจให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยงเข้าเรียน โดยคำนึงถึงหลักสูตร และลักษณะธรรมชาติของวิชา
 8. มีการจัดทำระบบบัตรทองเพื่อการศึกษา (Students Smartcard)
 9. มีการแนะแนวการศึกษาและอาชีพโดยผ่านสื่อต่าง ๆ ในรูปแบบที่หลากหลายเพื่อให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนการจัดให้มีศูนย์ Hotline ด้านการศึกษาสำหรับเด็กกลุ่มเสี่ยง
 10. มีการสำรวจรวบรวมข้อมูล จำนวน/ประเภท/ความต้องการของเด็กกลุ่มเสี่ยง โดยผ่านสื่อต่าง ๆ ในรูปแบบที่หลากหลายเพื่อให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ
 11. มีการจัดตั้งและพัฒนาสถานศึกษาเฉพาะทางรองรับความสามารถเป็นเลิศและทักษะวิชาชีพ โดยมีแบบแผนกลไกพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีรูปแบบเฉพาะที่สอดคล้องเหมาะสมกับเด็กกลุ่มเสี่ยงที่ขาดโอกาสทางการศึกษาแต่ละประเภท
 12. การบริหารจัดการศึกษา ในสถานศึกษาที่เอื้อต่อชีวิตของนักเรียนกลุ่มเสี่ยงโดยมีระบบเชื่อมโยงกันระหว่างการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย
 13. มีการปรับปรุงแก้ไขระเบียบกฎหมายให้เอื้อต่อการจัดบริการทางการศึกษา โดยให้หน่วยงานทบทวน หลักคิด หลักเกณฑ์ และแนวปฏิบัติที่จำกัดสิทธิและผลักดันเด็กกลุ่มเสี่ยงให้ออกจากกระบวนการศึกษา
 14. มีการจัดตั้งกองทุนเพื่อการพัฒนา นักเรียนกลุ่มเสี่ยงที่ขาดโอกาสทางการศึกษา
 15. กรมส่งเสริมสุขภาพจิต และโรงพยาบาลในพื้นที่ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหาร

- สถานศึกษา เช่น โครงการต่อต้านยาเสพติด สำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยงด้านยาเสพติด โครงการส่งเสริมสุขภาพสำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง
16. หน่วยงานที่รับผิดชอบ คือ องค์กรท้องถิ่น วิทยาลัย/ มหาวิทยาลัย ชุมชน และภาคธุรกิจ
 17. มีการบริหารจัดการศึกษานักเรียนกลุ่มเสี่ยง โดยใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นรายบุคคล
 18. ทั้งรัฐและเอกชนให้การสนับสนุนด้านงบประมาณ
- ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ**
1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในสังกัดต่าง ๆ ควรนำนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด มากำหนดเป็นแนวทางในการพัฒนา
 2. ความสำเร็จในการบริหารจัดการศึกษา เพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาของนักเรียนกลุ่มเสี่ยงในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในสังกัดต่าง ๆ ควรส่งเสริมความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาของนักเรียนกลุ่มเสี่ยงในโรงเรียนมัธยมศึกษา ให้มีประสิทธิภาพอย่างยั่งยืน
 3. สถานศึกษาในสังกัดต่าง ๆ ควรประสานความร่วมมือกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการกำหนดแนวทางที่เป็นบริบทของ แต่ละสถานศึกษา เพื่อพัฒนาพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาของนักเรียนกลุ่มเสี่ยงในโรงเรียนมัธยมศึกษา ให้ประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- ธนสาร บัลลังก์ปัทมา. (2551). บทบาทประชาชนในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา. *The city Journal*, ปีที่ 4(85) (1-15 มี.ค.): 30.
- ธีระ รุญเจริญ. (2546). รายงานการวิจัยเรื่องสภาพและปัญหาการบริหารและการจัดการศึกษา
ขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในประเทศไทย. สืบค้นเมื่อ 10 สิงหาคม 2556,
จาก <http://www.onec.go.th/ublication/tera/tera.pdf>
- ประภัสรา เทพศาสตร์. (2553). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน
ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดโรงเรียนเทศบาล จังหวัดระยอง. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- ปรัชญา เวสารัชช์. (2554). การส่งเสริมชุมชนและท้องถิ่นในการปฏิรูปการศึกษา. สืบค้นเมื่อ 7
ธันวาคม 2554, จาก <http://www.google.com.au/search?=cache:DSaXoZZWLDMJ:area.bed.go.th>
- ปิยะพร เมืองใจ. (2548). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนสาธิต สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการอุดมศึกษาในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- พรรณี เสียงบุญ ธีระวัฒน์ เยี่ยมแสง, และศักดิ์พงศ์ หอมหวล. (2554). การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในสถาน
ศึกษาเพื่อจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโรงเรียนบ้านหนองบัวคู อำเภอนาดูน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*,
5(1) .109-120.
- พิมพรรณ สุริโย ยุพร ริมชลการ, และภิญโญ มนุสศิลป์. (2548). ปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผล
ต่อประสิทธิภาพของโรงเรียนเทศบาลกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 9 กรมส่งเสริมการปกครอง
ท้องถิ่น. สืบค้นเมื่อ 10 สิงหาคม 2556 จาก http://www.loecity.go.th/ed_04_01.doc
- พิชญ์ ก่อเกียรติยากุล. (2543). รูปแบบการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน
ในเขตการศึกษา 2. ม.ป.ท. : สำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมเขตการศึกษา
- รัตน์จำเรียง เพชรแก้ว. (2545). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนกับ
บรรยากาศ ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร.
ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2550). *รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550*.
(เล่ม124 ตอนที่ 47ก), 15.

- วัฒนาพร กระจับทุกข์. (2543). *แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.
- _____. (2541). *การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง*. กรุงเทพฯ : บริษัท เลิฟ แอนด์ ลินเพลส จำกัด.
- วิโรจน์ สุรสาคร. (2550). *การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครปฐม*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษาบัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วิสุทธิ วิจิตรพัชรภรณ์. (2547). *การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาแบบกระจายอำนาจในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามแนวทางพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศุภชัย โอบารุง. (2545). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสกลนคร*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สมบัติ อารังธรวงศ์. (2546). *นโยบายสาธารณะ แนวความคิด การวิเคราะห์ และกระบวนการ*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : เสมาธรรม.
- สมบัติ ฤทธิเดช ประสพสุข ฤทธิเดช, และจิระนันท์ เสนาจักร. (2554). *แหล่งเรียนรู้ของชุมชนเพื่อการเสริมสร้างการเรียนรู้แบบทางเลือกของเยาวชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*, 4(1) (ม.ค.-เม.ย.).
- สัญญา พันธไชย. (2545). *ปัจจัยที่เอื้อต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554). *สถิติการศึกษา ปี 2551 – 2553*. สืบค้นเมื่อ 7 ธันวาคม 2554, จาก <http://data.bopp-obec.info/emis/>
- _____. (2550). *แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษาให้คณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545*. กรุงเทพฯ : พรักหวานกราฟฟิค.

- สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา. (2548). *สานฝันด้วยการคิด*. กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์เสมอธรรม.
- สุทธิชัย ปัญญโรจน์. (2555). *เด็กนอกกรอบ*. สืบค้นเมื่อ 7 ธันวาคม 2554,
จาก <http://www.drsuthichai.com>.
- สุวิทย์ จันทร์ทอง. (2548). *การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนประถมศึกษาในสำนักงาน
เขตทวีวัฒนา กรุงเทพฯ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อารยะ ม่วงนนทศรี. (2541). *การบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
จังหวัดเลย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา,
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- Benson, Barbara P. and Spence Rogers. (2002). *How to Meet Standards, Motivate
Students, and Still Enjoy Teaching : Four Practices that Improve Student
Learning*. California : Corwin Press.
- Bull, Harry Clinton Jr. (1998). High School Administrator Perception of their Comfort
Levels with the Law of Safe School. *Dissertation Abstracts International*. 59,32
(September): 699-A.
- Daft, Richard L. 1986. *Organization Theory and Design*. (2nded.). New York:
West Publishing.
- Dobizl, J.K. (2002). *Understanding At – Risk Youth and Intervention Programs that Help
them Succeed in School*. Research Paper University of Wisconsin – Stout.
- Geiffith, Daniel E. (1959). *Administrative Theory*. New York: Appleton – Century – Crofts.
- Huse, Edgar F. (1980). *Organization Development and Change*. 2nded. New York :
West Publishing.
- Kijai, Jimy. (1959). *school : Effectiveness characteristics and school incentive reward*.
Dissertation Abstracts International. 48, 4 (October): 829 - A.
- Lewis, Adum N. (1984). *Instructional Leadership styles of effective elementary School
Principals in Texas*. *Dissertation Abstracts International*. 45, 3 (September):
709-A.
- Miller, Van. (1965). *The Public administration of American School*. New York:
Macmillian Publishing Company.

- Piirto, Jane. (2007). *Talented Children and Adults : Their Development and Education*. 3rd ed. Texas : Prufrock press Inc..
- Smith, Cecil. M. (1990). *The Relationship of Adult's Reading Attitude to Actual Reading Behavior*. Reading Improvement, 27, 2 (November): 18 - 25.